

**MINISTERUL EDUCAȚIEI
CENTRUL NAȚIONAL DE POLITICI ȘI EVALUARE
ÎN EDUCAȚIE**

**EXAMENUL NAȚIONAL
PENTRU DEFINITIVARE ÎN
ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR**

**PROGRAMA
PENTRU**

COMERȚ

MAIȘTRI INSTRUCTORI

**- București -
2023**

A. NOTĂ DE PREZENTARE

Programa pentru examenul național pentru definitivare în învățământul preuniversitar la disciplinele tehnologice este elaborată în acord cu curriculumul școlar în vigoare și este concepută ca bază necesară și utilă atât pentru perfecționarea continuă, cât și pentru testarea/evaluarea concepției, cunoașterii, înțelegerii și interpretării principalelor roluri profesionale ale funcției didactice din perspectiva nivelurilor carierei didactice.

Aspectele fundamentale vizate prin prezenta programă operaționalizează profilul maestrului instructor, urmărind:

- cunoașterea, de către maestrul – instructor, a conținuturilor științifice și a principalelor tendințe în evoluția disciplinelor tehnologice și a metodicii predării acestora;
- capacitatea de a construi demersuri didactice interactive prin adecvarea strategiilor didactice la conținuturi;
- capacitatea de proiectare și realizare a demersului didactic intra-, trans-, inter-, și multidisciplinar, în concordanță cu standardele de pregătire profesională ;
- capacitatea de proiectare și realizare a evaluării rezultatelor învățării dobândite de elevi;
- demonstrarea abilităților de comunicare, empatice și de cooperare necesare realizării actului educațional.

Conținuturile programei urmăresc sporirea flexibilității, mobilității ocupaționale și creșterea gradului de adaptabilitate a maiștrilor instructori la evoluția tehnică, tehnologică și economică în domeniu.

Programa este orientată pe evaluarea calității concepției didactice și a modalităților concrete prin care maestrul instructor pune elevii în situații de învățare eficientă, menite să conducă la formarea rezultatelor învățării prevăzute în standardele de pregătire profesională. Această orientare este cu atât mai necesară în prezent, când flexibilitatea programelor școlare solicită din partea cadrelor didactice efortul de a concepe procese și parcursuri didactice adaptate nivelului claselor de elevi cu care lucrează și finalităților învățământului tehnologic.

B. COMPETENȚELE MAISTRULUI INSTRUCTOR

Programa vizează, pe lângă conținuturile științifice și cele de metodică a disciplinelor, anumite competente specifice maestrului instructor pentru discipline tehnologice, competențe pe care acesta trebuie să și le dezvolte și probeze pe parcursul desfășurării activității didactice.

COMPETENȚE SPECIFICE:

- Cunoașterea și aprofundarea de către candidați a conținuturilor științifice și metodice de specialitate;
- Proiectarea demersurilor didactice adaptate nivelului de învățământ, calificării și specificului clasei, în conformitate cu standardele de pregătire profesională și curriculumul în vigoare;
- Realizarea corelațiilor intra, inter și pluridisciplinare a conținuturilor pentru proiectarea demersului didactic;
- Proiectarea și realizarea activităților de pregătire/instruire practică;
- Selectarea și aplicarea metodelor și instrumentelor de evaluare adecvate activității de pregătire/instruire practică;
- Exploatarea utilajelor, instalațiilor și echipamentelor în condițiile respectării normelor de

sănătate și securitate în muncă, prevenirea și stingerea incendiilor și de protecția mediului înconjurător;

- Respectarea normelor de calitate pentru desfășurarea proceselor, obținerea produselor și oferirea serviciilor.

C. TEMATICA ȘI BIBLIOGRAFIA DE SPECIALITATE

A. MERCEOLOGIE

1. Importanța merceologiei ca știință tehnico-economică în studiul mărfurilor:

- proprietățile generale ale mărfurilor: clasificare, caracterizare;
- caracteristicile de calitate ale produselor;
- metode și tehnici de stabilizare și conservare a produselor alimentare.

2. Factorii care determină și influențează calitatea produselor alimentare și nealimentare.

3. Caracterizarea merceologică a unor grupe de produse alimentare și nealimentare: sortiment, caracteristici de calitate, ambalarea, marcarea, defecte, verificarea calității:

- produse de morărit și panificație;
- legume, fructe și produse obținute din acestea;
- produse zaharoase;
- produse gustative (condimente, stimulente, băuturi);
- carnea și produsele din carne;
- peștele și produsele din pește;
- laptele și produsele lactate;
- mărfuri textile-încălțăminte;
- mărfuri chimice (de uz casnic);
- mărfuri cosmetice;
- mărfuri din sticlă;
- mărfuri ceramice;
- mărfuri metalice de uz casnic;
- articole pentru sport, voiaj, turism;
- mărfuri electrice (electrotehnice, electrocasnice și electronice).

B. TEHNICA COMERCIALIZĂRII MĂRFURILOR

1. Recepția cantitativă și calitativă a mărfurilor alimentare și nealimentare;
2. Formele de vânzare (clasificare, caracterizare, avantaje și dezavantaje, tipologia unităților);
3. Tehnologia amenajării depozitului (funcțiile depozitului comercial, tipuri de depozite, mobilier și utilaje comerciale, mijloace de depozitare);
4. Tehnologia amenajării magazinului (atributele unui punct de vânzare, designul magazinului, amenajarea suprafeței de vânzare, echipamente de prezentare și vânzare, fluxul mărfurilor și ambalajelor în interiorul magazinului);
5. Etalarea mărfurilor, informarea cumpărătorilor și asigurarea ambientului corespunzător unui magazin (principii, reguli, tehnici);
6. Tehnici de negociere în activitatea de vânzare-cumpărare și operații tehnice specifice/ servicii post-vânzare pentru cumpărător;

7. Întocmirea documentelor specifice evidenței de gestiune și vânzării-cumpărării mărfurilor.

C. ETICĂ PROFESIONALĂ:

1. Cunoașterea clientului: tipologia clienților, tehnici de abordare a clientului la locul vânzării;
2. Norme etice la locul de muncă, deontologia profesională, disciplina în muncă, secretul de serviciu.

D. NORMELE DE PROTECȚIE A CONSUMATORILOR ȘI LEGISLAȚIA ÎN VIGOARE SPECIFICĂ:

1. Drepturile consumatorilor;
2. Obligațiile distribuitorilor (vânzătorilor) privind protecția vieții, sănătății și securității consumatorilor;
3. Modalitatea de indicare a prețurilor produselor oferite consumatorilor spre vânzare.

E. NORME ȘI REGULI DE IGIENĂ, SĂNĂTATE ȘI SECURITATE ÎN MUNCĂ ȘI PREVENIREA SITUAȚIILOR DE URGENȚĂ ÎN COMERȚ:

1. Factori de risc, boli profesionale, accidente de muncă;
2. Reguli de igienă individuală a muncii;
3. Echipamentul individual de protecție, ținuta de lucru;
4. Principii ergonomice în organizarea locului de muncă.

BIBLIOGRAFIE

1. Bologa, N., Burda A., Merceologie alimentară - Metode și tehnici de determinare a calității, Editura Universitară, București, 2007
2. Bologa, N., Burda A., Merceologie alimentară, Editura Universitară, București, 2006
3. Bozgan, V., (coordonator), Comerț și servicii – Manual pentru școală profesională, anul I, Editura Economică Preuniversitară, București, 2002
4. Diaconescu, I., Ardelean D., Diaconescu, M., Merceologie alimentară. Calitate și siguranță, Editura Universitară, București, 2007
5. Dinu, V., Aprecierea calității mărfurilor alimentare și nealimentare, Caiet de lucrări practice, Editura ASE, București, 2003
6. Dorin, V. B., Etică și comunicare profesională, clasa a X-a, Editura CD Press, București, 2018
7. Dorin, B.V., Bechet, I., Protecția consumatorului. Clasa a X-a, Editura CD PRESS, București, 2018
8. Dorin, B.V., Brumar, C., Manole, M., Negoianu, N., Calitatea produselor și a serviciilor. Clasa a IX-a, Editura CD Press, București, 2018
9. Ilie, S., și colectivul, Comerț – clasa a IX-a, Editura Oscar Print, București, 2005
10. Ilie, S., și colectivul, Calificarea profesională – Lucrător în Comerț – Manual pentru SAM clasa a X a – Studiul mărfurilor, Editura Oscar Print, București, 2005
11. Ilie, S., și colectivul, Comerț - clasa a X a, Editura Oscar Print, București, 2006
12. Ilie, S., și colectivul, Manual de pregătire practică, SAM, clasa a IX-a, Calificarea

- profesională Lucrător în comerț, Editura Oscar Print, București, 2006
13. Olaru, M., (coordonator), Studiul calității produselor și serviciilor, Manual pentru clasa a XII-a, Editura Economică Preuniversitară, 2004
 14. Olaru, M., Pamfilie, R., Sârbu, R., Negrea, M., Păunescu, C., Stanciu, C., Studiul calității produselor și serviciilor, Manual pentru clasa a IX-a, Editura Economică Preuniversitară, 2002
 15. Paraschivescu, A. O., Managementul calității mărfurilor alimentare, Editura Tehnopress, Iași, 2004
 16. Petre, T., și colectivul, Comerț – Manual pentru clasa a IX-a, Editura CD Press, București, 2010
 17. Petre, T., și colectivul, Comerț – Manual pentru clasa a X-a, Editura CD Press, București, 2010
 18. Petre, T., Studiul calității produselor și serviciilor - Manual pentru clasa a X-a, Editura Niculescu ABC, București, 2001
 19. Petre, T., Iordache, G., Studiul calității produselor și serviciilor - Manual pentru clasa a XI-a, Editura Niculescu ABC, București, 2001
 20. Petre, T., Iordache, G., Studiul calității produselor și serviciilor - Manual pentru clasa a XII-a, Editura Niculescu ABC, București, 2002
 21. Petre, T., Iordache, G., Calitatea produselor și a serviciilor. Clasa a IX-a, Editura CD Press, București, 2018
 22. Răducanu, I., Procopie, R., Merceologie, Editura ASE, București, 2004
 23. Ristea, A. L., Patriche, D., Meseria de comerciant, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1995
 24. Ristea, A.L., și colectivul, Tehnologie comercială, Editura Expert, București, 1999
 25. Stanciu, I., Părăian, E., Schileru, I., Merceologie. Calitatea și sortimentul mărfurilor nealimentare, Editura Oscar Print, București, 2003
 26. Tudose, C., (coordonator), Tehnologia comercializării mărfurilor – Manual pentru licee economice, administrative și de servicii, Editura Didactică și Pedagogică, R.A. București, 1997
 27. Văleanu Boldureanu, G., Managementul comerțului, Editura Performantica, Iași, 2006
 28. Guvernul României, Ordonanța nr. 21/1992 privind protecția consumatorilor, cu modificările și completările ulterioare
 29. Guvernul României, Hotărâre nr. 947/2000 privind modalitatea de indicare a prețurilor produselor oferite consumatorilor spre vânzare, cu modificările și completările ulterioare

D. TEMATICA ȘI BIBLIOGRAFIA PENTRU DIDACTICA GENERALĂ ȘI METODICA PREDĂRII DISCIPLINELOR TEHNOLOGICE

a. Proiectarea, organizarea și desfășurarea activității didactice

1. Conceptul de curriculum. Tipologie. Curriculum în dezvoltare locală. Produse și documente curriculare: planuri cadru, planuri de învățământ, standarde de pregătire profesională, programe școlare/curriculum, manuale școlare, auxiliare didactice. Alți termeni de referință ai curriculumului național: arii curriculare, discipline, module.
2. Proiectarea activității didactice: elaborarea planificării calendaristice, proiectarea lecțiilor/activităților didactice.

b. Strategii didactice utilizate în procesul de instruire. Strategii și modalități de integrare în lecție a activităților cu caracter practic – aplicativ.

1. Strategii didactice. Definiții, Caracterizare. Tipologie.
2. Metode de învățământ: descriere, exemple de utilizare a diferitelor metode de învățământ în cadrul lecției. Metode și tehnici didactice interactive: descriere, exemple de aplicare a metodelor și tehnicilor didactice interactive în cadrul diferitelor tipuri de lecții.
3. Forme de organizare a instruirii. Forme de organizare a activității didactice. Lecția, unitate didactică fundamentală: definiție, evenimentele lecției, tipuri și variante de lecții.
4. Mijloace de învățământ și integrarea lor în procesul de predare-învățare-evaluare. Funcțiile didactice ale mijloacelor de învățământ. Clasificarea și caracteristicile mijloacelor de învățământ. Mediul de instruire. Cerințe în organizarea mediului de instruire.

c. Evaluarea rezultatelor școlare

1. Evaluarea, componentă fundamentală a procesului de învățământ. Funcțiile evaluării. Formele evaluării. Obiectivele evaluării. Proiectarea evaluării.
2. Metode și instrumente de evaluare. Metode și instrumente tradiționale de evaluare. Metode complementare/alternative de evaluare.
3. Tipologia itemilor: definiție, clasificări, caracteristici, reguli de proiectare, modalități de evaluare și de notare, avantaje și dezavantaje/limite în proiectare și utilizare.
4. Calitățile instrumentelor de evaluare: validitate, fidelitate, obiectivitate și aplicabilitate.
5. Notarea școlară. Variabilitatea notării. Factori ai variabilității aprecierii și notării. Erori în evaluarea școlară/Efecte perturbatoare în apreciere și notare.

BIBLIOGRAFIE

1.	Albulescu, I.,
Catalano, H.
(coord.)	Sinteze de pedagogie generală: ghid
pentru pregătirea examenelor de
titularizare, definitivat și gradul didactic
II profesori de toate specializările	Didactica Publishing
House, București, 2020
2.	Bocoș, M.-D.	Instruirea interactivă	Editura Polirom, Iași,
2013
3.	Bocoș, M.,
Jucan, D.	Teoria și metodologia instruirii. Teoria și
metodologia evaluării: repere și
instrumente didactice pentru formarea
profesorilor	Editura Paralela 45,
Pitești 2019
4.	Cucoș, C.	Pedagogie, ediția a III-a revăzută și
adăugită	Editura Polirom, Iași,
2014

5.	Cucoș, C.
(coord.)	Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice, ediția a III-a revăzută și adăugită	Editura Polirom Iași, 2009
6.	Nițucă C.,
Stanciu T.
Potolea, D.,
Necșu, I., Iucu,	Didactica disciplinelor tehnice	Editura Performantica, Iași, 2006
7.	R.B.,
Pânișoară, I.- O.
(coord.)	Pregătirea psihopedagogică
Manual pentru definitivat și gradul didactic II	Editura Polirom, Iași, 2008
8.	Radu I.T.	Evaluarea în procesul didactic	Editura Didactică și Pedagogică, 2008
9.	Stoica A.
(coord.)	Evaluarea curentă și examenele, Ghid pentru profesori	Editura Prognosis, București, 2001
10.	Stoica A.	Evaluarea progresului școlar. De la teorie la practică.	Humanitas Educațional, București, 2003
11.	***	Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor școlare - Aria curriculară Tehnologii, Liceu tehnologic	MEC, CNC, Editura Aramis Print, București, 2002
12.		Curriculum național/programe școlare pentru disciplinele tehnologice în vigoare în anul susținerii concursului	
13.		Planurile-cadru, standardele de pregătire profesională în vigoare în anul susținerii concursului	
14.		"Programul Național de Dezvoltare a Competențelor de Evaluare ale Cadrelor Didactice (DeCeE)"	MEN – CNCEÎP, București, 2008